

Pèlag E

Vilobí del Penedès

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Bosc de la Coma
Emplaçament Bosc de la Coma. Des de Vilobí, agafar el c/dels Talls en direcció a les Guixeres de Dalt

Coordenades:

Latitud: 41.38748
Longitud: 1.65664
UTM Est (X): 387684
UTM Nord (Y): 4582643

Classificació

Número de fitxa 08304 - 21
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia Zona d'interès
Estil / època: Antic Medieval Modern Contemporani
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Patronat dels Pèlags de Vilobí (08735 Vilobí del Penedès)

Fitxes associades:

[Pèlag D](#)

[Pèlag A](#)

[Pèlag B](#)

[Pèlag C](#)

Autoria de la fitxa Raquel Valdenebro Manrique
Data de registre de la fitxa: dg., 01/03/2020 - 01:00

Descripció

Antiga cantera de guix coneguda en ocasions com el pèlag de la Coma, ubicada a la falda del turó del Picolí, a migdia del terme de Vilobí. El pèlag es caracteritza per la seva forma semicircular molt oberta. Aquest pèlag no es troba inundat i el seu interès des del punt de vista faunístic es troba en la seva utilització com a espai d'inundació.

És important remarcar que aquests pèlags tenen un origen antròpic, totalment lligat a l'acció secular de l'home, però que no per això deixen de ser importants els seus valors naturals. En efecte, el que al seu dia va ser una pertorbació ha donat lloc, a un conjunt d'ecosistemes realment singulars dins el context comarcal. Les espècies vegetals que hi predominen a l'entorn són el pi blanc, el garric i el llentiscle. A nivell de fauna les plantes helofítiques van anar-se expandint i es van convertir en un bon refugi per a la fauna, especialment invertebrats i amfibis, i també ha suposat l'aparició d'ocells típics d'aiguamolls com el cabusset, la fotja, la polla d'aigua, l'ànec collverd i estacionalment el corb marí i el bernat pescaire. Les parets de les antigues pedreres també ofereixen una infinitat de forats per a la nidificació de rapinyaires diürns i nocturns.

Cal esmentar la necessitat de protegir l'espai davant de les nombroses agressions i pressions a les quals aquests espais es veuen sotmesos com són el perill d'edificació, d'abocaments incontrolats, els incendis, la proliferació de la xarxa viària i elèctrica etc..En aquest sentit, aquest pèlag conforma juntament amb els pèlags B i C un espai objecte de polítiques de protecció i són subceptibles de convertir-se en àrees recreatives destinades a l'educació medio-ambiental.

Observacions:

Aquest pèlag no s'ha inclòs en l'estudi de diagnosi del medi natural dels pèlags fet per Herrando (HERRANDO (2000)), segurament perquè es tracta d'un tall que no es troba inundat. Malgrat tot, després d'haver consultat amb els veïns de la zona, coneixedors de la tradició de l'explotació del guix, s'ha optat per classificar-lo com a pèlag, doncs segons ells, era explotat a l'igual que els altres.

Història

L'origen dels guixos de Vilobí del Penedès cal cercar-lo en una transgressió marina dins la conca del Penedès que va donar lloc a medis de transició marino-continents. El dipòsit de guix arriba fins a uns 60 m. Aquesta unitat evaporítica no és homogènia en tot el seu gruix i es caracteritza per alabastres en la seva part inferior, agregats de megacristalls en la part mitja i guixos primaris en la part superior. Els pèlags de Vilobí es troben en l'antiga explotació d'aquest dipòsit evaporític; mentre que, cap al sud apareix el basament Mesozoic (Cretaci) esmentat, que forma un contacte discordant amb els materials Miocènics i quaternaris, com ja s'ha dit, majoritaris a la plana penedesenca.

Els pèlags van aparèixer com a conseqüència de l'activitat extractiva del mineral de guix, que al terme de Vilobí es remunta a l'època romana. Aquest tall és un dels talls més antics oberts al cim del turó de ca l'Olivella, i pot considerar-se que ha estat explotat de forma constant des de l'antiguitat. Malgrat que la propietat pertanyia a la casa de Can Olivella, aquest pèlag era conegut com el de la Coma, per ser el que més a prop es trobava del cim del turó de la Coma, El 1933, malgrat no apareixer el nivell freàtic encara es va abandonar l'explotació. L'abandonament progressiu de les activitats forestals a partir de la segona meitat del segle XX, va potenciar els petits boscos que envoltaven la zona. . El seu abandonament va posar en marxa l'obertura d'una nova cantera (la D) coneguda com Nova. El 1998 l'empresa propietària era Iberyeso Med. S.A. que posseïa tres de les pedreres.

El 25 de novembre del 1998 es creà el conveni entre el Consell Comarcal del Penedès i el Patronat dels

Pèlags de Vilobí per a la delegació de la contractació i execució del Projecte de Restauració dels Pèlags. El 16 de desembre del 1998 es constitueix la Fundació Pública del Patronat dels Pèlags de Vilobí del Penedès. En aquells moments la propietats del pelags era de BPB Iberpalco S.A. que posseïa les finques anomenades "La Masia" "Cal Fillol" i "La Coma"
El 2 d'abril del 2002 es crea ekl dret real d'ús a favor del Patronat dels Pèlags de Vilobí a fi de procedir a la seva restauració.

Bibliografia

- "Bosc Verd organitza una passejada amb bici als estanys de les guixeres de Vilobí" a El 3 DE VUIT, divendres 16 de maig de 1997.
- HERRANDO S.(2002) Diagnosi del medi natural dels pèlags de Vilobí del Penedès. Propostes per a la preservació, la gestió i la recuperació del pèlags. Servei d'Acció Territorial. Àrea d'espais naturals. Diputació de Barcelona. Barcelona.
- LLORAC I SANTÍS S. (1991) Vilobí del Penedés. Passat i present. Ajuntament de Vilobí del Penedés.
- MATA-PRELLO J.M. (1998) "Recorregut geològic i minerològic per l'Alt-Penedés i per la comarca de l'Anoia" a Revista Gran Penedès nº 57, p.17
- MONTSERRAT I DOMINGO J.M. (1997). "Hipòtesi sobre el guix de Vilobí" a Miscel·lània penedesenca 1995. Vol XXII. I.E.P. Vilafranca del Penedès. pp.7-20.
- ORTI CABO F. PUEYO MUR J.J.(1976). Yeso primario y secundario del depósito de Vilobí (provincia de Barcelona. España). Instituto de investigaciones geológicas. Diputación de Barcelona. Vol.XXXI. Noviembre
- ROMEU J (1996) "Els quatre estanys de Vilobí configuren un espai amb un gran potencial biològic" a El 3 DE VUIT, divendres 1 d'agost de 1996.
- SANS ROVIRA M.(1987): "Els afloraments de guix a Vilobí del Penedès" a Gran Penedès nº 7. p. 9. I.E.P. Vilafranca del Penedès.

